

ACC. N:R M. 14156: 1-12.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *test. hand. Ivar och Pith, Lund*
Härad: *Ö. Göinge* Berättare: *Felix Lundqvist*
Socken: *Hjärås* Berättarens yrke: *baptistpastor*
Uppteckningsår: *1955* Född år *1894*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Religiösa familjeföremål. s. 1-12.

RELIGIÖSA FAMILJEFÖREMÅL.I. PRYDNADSFÖREMÅL.

1. Broderiarbeten: om äger, ägt eller sett (var? hos vem? vem tillverkat?) broderiarbeten med religiösa motiv, som hängkläden med bibliska figurmotiv, stolsdynor med sådana motiv, hängkläden med texter, märkdukar (flickorna fick förr ej sällan tillverka provdukar i skolan, korsstygnssdukar, de äldsta kända dukarna med bibliska motiv), bibelspråksdukar. Placering i hemmet?
2. Bibelkorgar och kartongtryck med bibelspråk: om äger, ägt eller sett etc. Varifrån fick man sådana föremål? Hur användes bibelkorgen?
3. Krucifix: placering? gammalt bruk?
4. Taylor och reproduktioner: även kort, om uppställda i hemmet och med religiös karaktär.
5. Kristusbilder av gips eller liknande: ex. Thorvaldsens Kristus. Särskild användning, ex. vid dödsfall i likrummet eller vid utfärdsandakt?
6. Julkrubbor: hur länge varit i bruk? hur länge står den kvar efter jul? allmänt bruk? vilka har julkrubbor? etc. Utseende? Noggrann beskrivning! Vem ordnar julkrubban?
7. Fotografier: prästfoton (vilken präst? hur kommit över? plats i hemmet?) konfirmationsfoton? uppsatt var?
8. Minnestavlor: hur länge brukats? beskrivning? vem förfärdigade? plats i hemmet?
9. Andra föremål som eldskärmar med bibliska motiv? om ägt, eller sett etc.

II. BIBEL OCH PSALMBOK.

10. Familjebibel: ärvdes? särskild plats? när användes? funnits i vilka hem? i ert eget hem? när köptes? anteckningar i den? vad för slags anteckningar? Exempel! När fördes dessa anteckningar in? Om familjebibel med anteckningar påträffas, sök om möjligt skriva av alla anteckningarna, gör skiss över anordningen osv.
11. Psalmboken: särskild plats? anteckningar i den? Använts vid gemensam andakt i hemmet?
12. Andra religiösa böcker.

III. SÄRSKILDA ANORDNINGAR I HEMMET.

13. Hemaltare: sett var? beskrivning! användning? gammalt bruk? var samlats till gemensam andakt i hemmet?
14. Bönevrå: anordning? användning?
15. Levande ljus: när förekommer? vid minnesdagar? Alla helgons dag i hemmet?
16. Missionssparbössor och liknande: var har de sin plats i hemmet? vilka hem har sådana?

IV. MUSIKINSTRUMENT.

17. Orgel: var sin plats, när användes (vid husandakt?)..
18. Psalmodikon: d:o
19. Andra musikinstrument med religiös användning.

V. DOP OCH VIGSEL I HEMMET.

20. Anordning vid hemmadop: skål? tända ljus? plats?
21. Vigsel i hemmet: brudmattor? vigselpallar? köpts eller tillverkats? altaranordning? levande ljus?

VI. BLOMMOR.

22. Brukade man ha palmer inomhus och hade i så fall detta bruk någon särskild innebörd?

Religiösa familjeföremål.

I. Pyrras föremål.

1. Broderarbeten har de nog rätt ofta.
Det jag känner till är ju de tränd
hemmen och där förekommer det ganska
mycket bonader med bibelspråk och
även andra sentenser. "Vad rätt
du tänkt, vad du i härlig vill-
... " har jag rätt och så finns det
andra. - Husbroderier med bibel-
språk, men det hör mera till den
äldre generationen.

2.

ACC. N:R M. 14156:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8. Sådana finns allt i många hem.
Mannakorvar kallas de om en del.
Det finns olika typer, en del med
rullade papper och andra med
veckade små lappar med bibelspråk
på. De placeras i regel på någon
byrå eller skiffonjé i något fönster.
De användas ibland vid bjudningar
så att man och en vän tar ett bibel-
språk och sedan läser upp detta;
så blir det som en liten andakts-
stund. I regel är vårt bibelkorpar-

nu inköpta i någon missionsbalkandel.

3. Det finns nog krucifix, men man
kan inte säga att det är vanligt.
Det är i så fall inget vanligt bruk.

4. I en del hem finns Kristus resa
framställd i bildform; det är de
sådana händelserna under Kristus
vandring. Det är oftast tryck och finns
i en del äldre hem.

En annan sak, som man kan få
se framställd människans ålder
från barnet, ungdomen, giftern, äldern
och barnen ända fram till en

4.
kon. - Så finns det tälver, som fram-
ställa ånglerakt, t. ex. att ett barn
går över en smal gång med ångle-
rakt bakom. - Vad gäller den verk-
liga religiösa konsten i verklig be-
rning är den knappast förtädnad i
dessa bygder. Allmoget har ju i
regel ingen konst i egentlig mening.
I de yngre hemmen har de mera
konst men så knappast en reli-
giös natur.

5. Kristusbilder har ju knappast
sett här. Thorvaldens Kristusbild

5.
finns ju på en del ställen, men jag vet inte
jag har träffat på den här. Jag har
den inte själv heller.

6. Julkrubban har nog på senare år
blivit allmän i hem där de har
bara. Smuliga är mycket enkla i
sig, men det finns även till mer
avancerade. - Vi har alltid haft
s. k. julbord med krubban, Jesus-
barnet, Maria & Josef, herrens, änglar
och detta för att illustrera jul-
natten. Den roten kommer från min
fara, som är från Luleå borg. - Folk
här har sett det här hos oss och

6.

ACC. N:R M. 14156:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sa' han det tygigt efter, sa' i sina
botten han det sprikt sig mer och mer,
I en del hem har man kunnit tygigt
Till att iordningställa jultkrubban.
Dessa bli det väl mest nödiga
Till samman med barnen i skolorna,
Finns ju också mycket annat: affre-
na, som plåtycker o. s. v.

Adrents-tjinen är ganska vanlig.
På en icke tröande hem hänger man
off på ena till 1. sönd. i advent.

Adrents-tjins med fyra fjös har man
i en del hem. Vi har praktiserat

7.
ACC. N:R M. 14156:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det i söndagskyrkan och även i guds-
tjänsten för att pröfva de olika
dagarna. Det är som en del annat
något friska nytt, som tränger sig
fram.

7. I en del hem finns söndagstjänsten
samma förhållningarna som
söndagskyrkan. Deras hänger ofta
tills. Predikantfata vet jag inte
de har varit så blanda de många
bakterier, inte egentligen på vägen eller
så.

Ja som baptisterna hade vi ju ofta

8.
ACC. N.R. M. 14156:8.

kort på Wiherg, Drake och Erum,
men dessa ha i regel en tjugits ar,
det körl men till pionjärtiden.
Nu finns det ju inga naturliga re-
lationer längre. Jag vet att i
ett hem plöjades de kort för
något år sedan.

8. Det tror jag g'säga något om. Det
har jag g' ~~ett~~ sett här.

9. I bankamören finns ofta träd
med stjälkar, som man fått ~~från~~
en för varje nödvärk i sändys-
skolan. Den sedan man blivit

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.
ACC. N:R M. 14156:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

men är man rädd om de där och
sitt herrens dem.

På en görd här uppe som heter Fä-
börk finns en spis med sitt brän-
n och drucken och även andra bilder.
Det är en gjätjöringspis.

II. Bibel och psalmbok.

10. Samlign har familiäbibel. En del
äldre har sådana, som inte är illustrer-
ade, andra yngre har sådana med
bilder. Både är det fräga om bilder,
som gått i arv. Regel är det nog
inte så mycket inskrivet. Både är
det bara något gammalt äganderum.

10.

ACC. NR M. 14156:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11. Man får nog säga att psalmböcker
och psalmböcker för det mesta ligger an-
derledes. De som övar i psalm och psalm-
rik brukar oft ha dessa liggande
vid sig.
12. Bjelkstens bibel finns i en del äldre
hem, kanske också Melius. Bland de
äldre finns en del predikorsaligan
en äldre typ. Man kan nog säga att
allmogens böcker kanske litet böcker,
man lärar mest förståelse och
fin bibliotek.
- III. Särskilda anordningar i hemmet.
- 13-14. Det har jag inte funnit. Vi får se
det skall jag seft det, om vi inte

alltid haft det så tvingat.

15. Inte annat än olustfullheten. Jag tror
inte att man brukar tänka på en
sådan religiös hänsyn.

16. Missiansgårdarna finns ju utstakt-
ris. Vi har ju våra offergårdar, så vi brukar
dela ut sådana i klostet.

IV. Musikinstrument.

17. Det har ju samband med musikinstrumentet.
Liano finns i några hem, och så en
och annan orgel. Orgel är vanligare.
Orgeln användes om de har religiös
intressen; annars förskänkas nog inte
huvudet med sång i hemmen. I
så fall är det som ett par spänger

12.

ACC. N.R.

M.

14156:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i sällskapet

18. Har g' sett något för i bygden.

19. Dag och nippel i hemmet.

19. ~~18~~. Får finns också och annan g'tor, till-
 ran var varit för mer än en årtion förinnan.
 Drappel finns g' i vår grupp något, men det
 finns också i bygden, det betecknar g' som rinder-
 vridigt. Det blev på vad som spelar på det.
 Det har nog funnits en viss aversion mot
 drappel, men så är det g'are.

20. Dag och nippel i hemmet.

20. Jag är ju baptist, så det vet jag g'.

21. Har jag g' heller säga något om.

22. Palmer finns g'. Kristi kors-belägen
 finns, men nog g' med religiöst nation-bela-
 na. Skrivet sämmande i g'bygderna finns, men
 jag minns g' nu något på den.

Uppskrift i aug. 1955 om annan byggnad.